

כוורת של דבורים¹

כוורת דבורים אם תולש ממנה בשבת חייב חטאת, בשלהי עוקצין¹, תלוי אם הוא מקום גידול ממש אע"פ שאינו מחובר, עוקר דבר מגידולו, חייב. אמנם דבש דבורים הי' ראוי להאסר, אלא מפני (שרק) [שאינן] ממצות מגופנ², אי"כ י"ל שהגידול אינו שם, כ"א במקום ששם הם נוטלות אותם, אלא שהצורה משתנה, וא"כ אם נאמר כהר"י³, דשינוי הצורה חשיב דבר חדש להתיר הי"ה עקירת דבר מגידולו, וי"ל בפסוק מהאוכל יצא מאכל⁴, כלומר המאכל יצא מהדבורים אוכלי הפרחים, ולא מהפרחים, ומשו"ה מותר משום נבילה, ומעז יצא מתוק, כי בשנוי צורה בתר השתא אזלינן, וחשיב פנים חדשות.

ועצם דרשא דיערת הדבש⁵ תלוי אם למדין מד"ק, במדות שהתורה נדרשת בהם, כי אין דנים ק"ו מהלכה⁶, וי"ל ד"ה כל יגי' מדות, כי לא ניתנה תושבע"פ להדרש⁷, וי"ל לסוברים דד"ק חשיב ג"כ תושבע"פ⁸, אי"כ לא ניתנו להדרש, ובירושלמי מגילה⁹ איתא שניתנה מגילה להדרש, ואם נאמר שברוה"ק נאמרה משמע דס"ל דניתנו ד"ק להדרש, דס"ל דאין דורשין במדות גמורות כל דבר-קבלה, ע"כ אין זה לימוד מוכרח מיערת הדבש, ואולי הוא אסמכתא, ועיקר הטעם תלוי רק אם הוי פנים חדשות, כנ"ל.

¹ יוצא לראשונה מתוך כתי"ק, כותרת המאמר ומראי המקומות נכתבו על ידי המערכת.

¹ פ"ג מ"י.

² בכורות ז' ע"ב.

³ רבינו יונה ברכות ל"א ע"ב מדפי הר"י.

⁴ שופטים י"ד י"ד.

⁵ שבת צ"ה ע"א.

⁶ נזיר כ"ז ע"א.

⁷ רש"י שבת קל"ב ע"א ד"ה עקיבא (והו"ד במשפט כהן ס"י י"ג, ועץ הדר סעי' מ"ו), וכן בכללי מידות שהתורה נדרשת בהם, סוף כללי ק"ו, וע"י שם הגי' בן אריה מש"כ להקשות מפסחים פ"א ע"ב דילפינן גז"ש מהלכה, ומש"כ שם ליישב בשם הצ"ח, וע"י השגות הרמב"ן לסה"מ שורש ב' (ד"ה והנה הרב) שכתב שילפי גז"ש מהלכה, וע"י גליון מהרש"א שבת קל"ב ע"א שכי' שהיקשא עדיף מ"ג מידות ודרשינן, וע"י רש"י ביצה ז' ע"ב ד"ה ושיעורו וצ"ח שם, וע"י תרא"ש נידה (כ"ג ע"א ד"ה ואין) שכי' שמה שלא דנין גז"ש ד"ת מד"ק היינו דוקא היכא דמצו למילף מד"ת, ע"ש, ומה שהק' הערולי"ג (נידה כ"ג ע"א) איך ניתן ללמוד גז"ש מד"ק, כיון שאין אדם דן וכו'.

⁸ ע"י רבנו ניסים גאון עירובין ב' ע"א, ומש"כ בטוב רואי שם שהוא מחי' הרמב"ם והראב"ד.

⁹ פ"א הי"א.